

LÄNSSTYRELSEN

I KALMAR LÄN
Planeringsavdelningen
Länsantikvarien
Antikvarie Kiki Gjerss.

BESLUT

1980-05-07

11.392-3392-76

Rek mb

Byggnadsminnesförklaring av byggnader och gårdsanläggning på fastigheten Tuna 1:1, Tuna socken, Vimmerby kommun, Kalmar län

Fråga om byggnadsminnesförklaring av vissa byggnader på ruhr fastighet väcktes av Er 1976-10-18. Byggnadsnämnden har i protokoll från sammanträde 1977-01-20 förklarat sig inte ha något att erinra mot byggnadsminnesförklaringen. Som företrädare för Per Hammarskjölds sterbhus har Ni beretts tillfälle att före 1977-04-02 yttra Er över förslag till skyddsföreskrifter, som länsstyrelsen utarbetat. Ni har i skrivelse till länsstyrelsen 1977-03-14 framfört vissa synpunkter på några ekonomibyggnader inom skyddsområdet, vilka Ni önskar undantas från byggnadsminnesförklaring. Länsstyrelsen har beaktat dessa synpunkter.

Tuna gård finns utförligt beskriven i "Slott och herresäten i Sverige", delen Småland, Öland, Gotland (red. Kjellberg, S. - Svensson, A., Malmö 1971) och Hofrén, M., "Herrgårdar och boställen" (Nord. Museets Handlingar 6, Stockholm 1937). Härav framgår, att Tuna gård första gången omnämnes på 1300-talet, då den ägs av marsken Torgils Knutsson. Gården är slukten Hammarskjölds stamgård sedan 1610, då den förlönades till Peder Michelsen, sedermera adlad Hammarskjöld. Den nuvarande huvudbyggnaden uppfördes 1862-63 av byggmästaren - arkitekten Jonas Jonsson. Flygelbyggnaderna daterar sig till 1760 resp 1768. Narr om manbyggnaden fanns intill 1940-talet en formellt anordnad park, vilken inte längre hävdas.

Tuna gård ägdes 1878-1937 av Hugo Hammarskjöld. Utöver gårdens skötsel och sina många offentliga uppdrag (bl a som ecklesiastikminister 1906-1909) utövade han en betydelsefull arkitektpraktik, som omfattade kyrkobyggen (bl a Tuna kyrka vid Tuna gård 1892), skolor och herrgårdar i Småland och Östergötland. Främst inriktade han sig på byggnader, förbundna med jordbrukets skötsel och av största betydelse för gårdens utveckling blev tiden 1881-1918, då omfattande moderniseringsarbeten genomfördes, främst vad gäller ekonomibyggnader och arbetarbostäder. Man lät även genomföra vissa inre ombyggnader i

Postadress:

391 05 KALMAR

Telefon:

(växel-direktval)

0480/22 000

Postgiro:

3 51 78 - 3

LÄNSSTYRELSEN

I KALMAR LÄN

Planeringsavdelningen
Länsantikvarien
Antikvarie Kiki Gjeress

11.392-3392-76 2.

manbyggnaden. Sina insatser för upprustning av släktgården har Hugo Hammarskjöld återgivit i "En återblick på 40-årigt arbete för utveckling av släktgodset Tuna i Kalmar län, 1878-1918" (Västervik 1919). Hans övriga arkitektverksamhet finns relaterad i Essén, A., "Arkitekten Hugo Hammarskjöld" (Tjustbygdens kulturhistoriska förenings årsbok 1970).

Gårdsbebyggelsen utgör ett välbevarat exempel på en större gårdsanläggning uppbyggd på höjden av sin tids jordbruks- och byggnadstekniska kunnande. Bebyggelsen är med anledning av detta att anse som synnerligen märklig.

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 1 § lagen om byggnadsminnen byggnader och gårdsanläggning på fastigheten Tuna 1:1 för byggnadsminne.

Länsstyrelsen meddelar enligt 2 § samma lag följande skydds-föreskrifter:

1. Huvudbyggnaden får ej utan länsstyrelsens godkännande rivas eller till sitt yttre ombyggas eller förändras.
2. I huvudbyggnadens inre får inte planlösningen ändras. Trapphuset och stora salen skall bevaras i sin nuvarande utformning.
3. Flygelbyggnaderna får inte rivas eller till sitt yttre eller inre ombyggas eller förändras.
4. Övriga ekonomibyggnader samt förvaltarbostaden inom bifogat kartutdrag med röd linje avgränsat område får inte rivas eller till sitt yttre ombyggas eller förändras.
5. Till byggnaderna hörande gårds- och parkområden samt alléer inom på bifogat kartutdrag med blå linje avgränsat område får inte ytterligare bebyggas eller bli föremål för annan väsentlig förändring.
6. Byggnaderna inom röd begränsningslinje skall underhållas så att de inte förfaller eller det kulturhistoriska värdet minskar. Således skall alla underhållsätgärder utföras på ett sätt som är anpassat efter det material och den teknik med vilken byggnaderna uppförts. Gårds- och parkområden inom blå linje skall vårdas med hänsyn till det kulturhistoriska värdet.

LÄNSSTYRELSEN

I KALMAR LÄN
Planeringsavdelningen
Länsantikvarien
Antikvarie Kiki Gjeress

11.392-3392-76 3.

Länsstyrelsen lämnar råd och anvisningar ifråga om underhållet av byggnader och värden av det kringliggande området.

Om ändring av byggnadsminnet i strid mot meddelade skyddsföreskrifter finnes nödvändig för att byggnaderna skall vara till nytta eller om sådan ändring eljest kan anses påkallad av särskilda skäl, får länsstyrelsen enligt 3 § lagen om byggnadsminnen meddela tillstånd härtill.

Enligt 14 § tredje stycket samma lag gäller detta beslut omedelbart även om det överklagas.

Talan mot detta beslut skall föras skriftligen genom besvär hos kammarrätten i Jönköping.

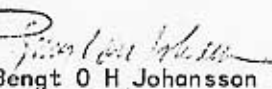
Besvärshandlingen skall ha inkommit till kammarrätten inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. I besvärshandlingen skall anges det beslut mot vilket talan förs, vad som yrkas samt de omständigheter som åberopas till stöd för yrkandet. Klaganden bör vidare uppge bevis som han vill åberopa och vad han vill styrka med varje särskilt bevis.

Klaganden bör i besvärshandlingen uppge namn, personnummer, postadress och telefonnummer.

Insända besvärshandlingen med posten skall det ske med betalt brev adresserat till: Kammarrätten i Jönköping, Box 564, 551 02 Jönköping.

Vid den slutliga handläggningen av detta ärende har förutom undertecknade även länsarkitekt Lennart Weiman och länsassessor K-G Nylander deltagit.

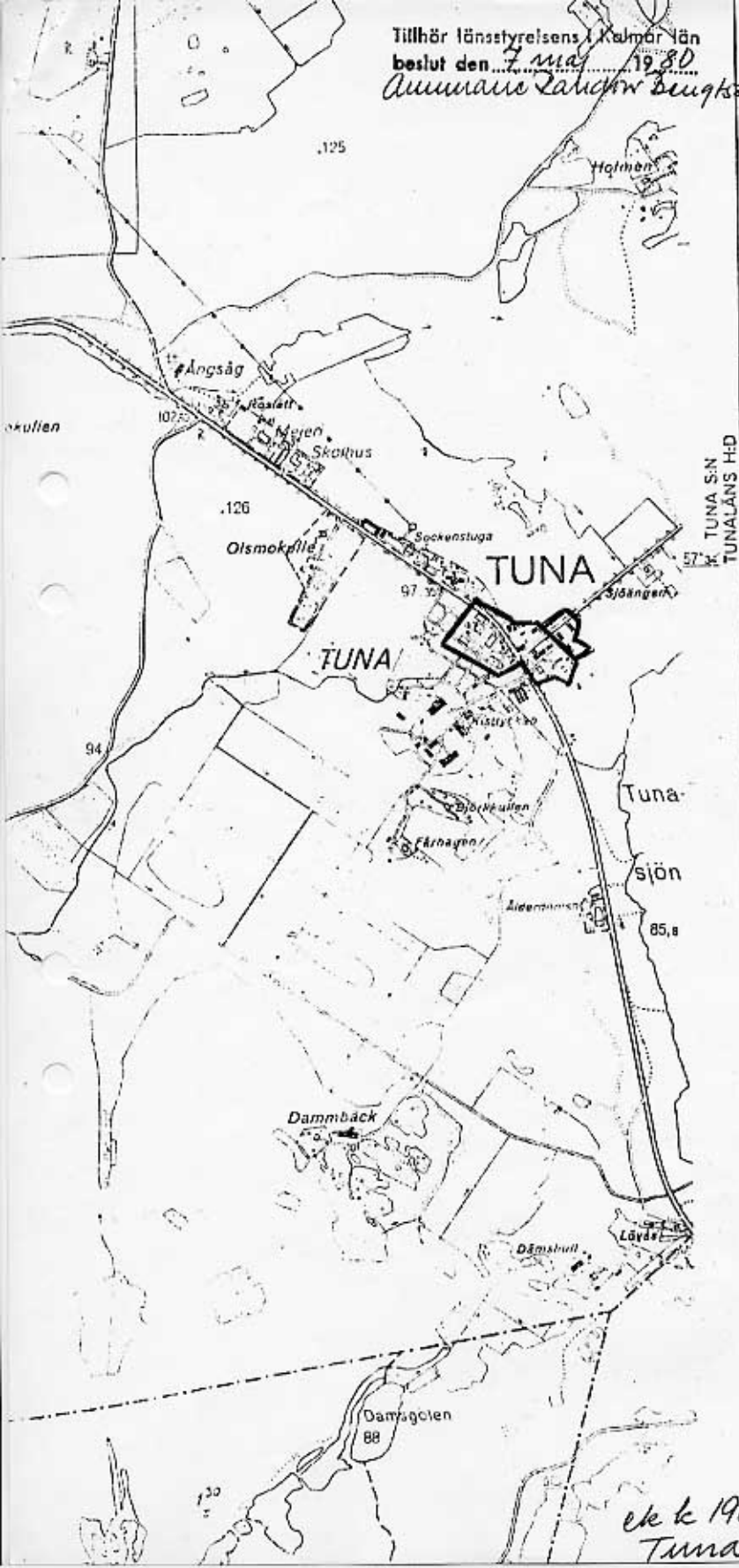

Ivar Hinnefors

Bengt O H Johansson

Kopia
Länsantikvarien 2 ex
+ bil
Kalmar läns museum + bil
Planenheten
Inskrivningsmyndigheten vid
Vimmerby tingsrätt (med laga-
kraftsbevis) + karta

Akten
Riksantikvarieämbetet (rek mb)
+ bil
Juridiska enheten
Byggnadsnämnden + bil

Tillhör lönstyreliens i Kalmör lön
 beslut den 7 maj 1980
 Gunnar Larsson Bengtson

Öppning
 Kanal med sluss
 Vattenloft
 Foss
 Strömriktning
 Back
 Flödningsriktning
 Linbana
 Hamn
 Lastage-ol. utlopp
 Fyr
 Spjånare
 Större kyrka (verkliga formen)
 Mindre kyrka eller kapell
 Ödekyrka
 Boningshus
 Hus, ej avsett till boningshus
 Elektrisk kraftledning med transformator
 Flygfyr
 Radiummeter (verkl. lagot) med ledning
 Gruva
 Vattenkvarn
 Väderkvarn
 Såg
 Brädgård
 Fyndig st. bänkskikt och geologisk naturminnesmärke
 Mst
 Mästare eller minnsmärke
 Fasta tommlänningar: enskilda och flera
 Begravningsplats
 Trädgård
 Park med parkvägar
 Alle
 Åker och tomt

Stilar m. m.

NAMN till vilket jordregisternummer hänftar sig
 Namn i övrigt
 J² Jordregisternummer
 J²A } beteckna stamregistrering eller ar registerenteten
 J²B } beteckna samgårdningsstämmer
 [J²] } av områdes gemensamt för J² A eller B eller J² B som ej hävdats enligt fastställt karta
 [J³] }
 J⁴ betecknar fastighet, vilken före funnit redovisats med särskilda gränser
 J² Ramorsk siffror under fastighetsbeteckning anger antalet på kartan redovisade utlöster för fastigheten
 II
 B betecknar agglomeration av anläggning av järnvägs vagnställen
 d betecknar adjunkt till fastighet område, där 20 till 50 utrymning av andra byggnader samt befästingar
 S betecknar samhälle eller ort
 Po Poststation
 Te Telek. ut. telestation

ek k 196
 Tuna